

הַשְׁתָּא בְּנֵי רְחִימָאִי, רְחִימִין דְבָפְשָׁאִי, מֵה אֲעָבֵיד, וְדָאי אֲצַטְרִיכְנָא לְגַלְאָה, אֲצִיתוֹ וְאֲטִמְרוֹ מְלִין.
בְּסַטֵּר קְדוּשָׁה הַהוּא, אַלְהִים דְקָשָׁוט, מֶלֶךְ עַל עַלְמָא,
בְּתִלְתָּה (מְלִין) עַלְמָין (אַלְיָן) אַתְּתָקָת. (בראשית קע"ז ע"ב, ר"ח ע"א)
בְּבִרְיאָה. בְּצִירָה. בְּעֵשִׂיה. וְהָא אַתְּמָר, רְזָא דְכָל חַדָּא וְחַדָּא הַכָּא. לְקַבֵּל בְּרִיאָה, וַיַּקְחֵה מִידָם, מֶלֶת דְלָא הַוָה בִּיה עד בְּעַן כְּלוּם. לְקַבֵּל יְצִירָה, וַיִּצְרֵר אָתוֹ בְּחִרְטָה. לְקַבֵּל עֵשִׂיה, וַיַּעֲשֵׂהוּ עַגֵּל מִסְכָה. מִאֵן חַמָּא חַרְשֵׁין בְּכָל עַלְמָא כָּאַלְיָן.

הַשְׁתָּא אֵית לְמִימָר, וְכֵי לֹא כְתִיב וְאַשְׁלִיכָהוּ בָאָש, וְלֹא יִתְיר, וּכְדִין וַיֵּצֵא הַעֲגֵל הַזָּהָר. וְהַשְׁתָּא אַת אִמְרָת וַיַּעֲשֵׂהוּ עַגֵּל מִסְכָה אֶלָא חַס וְשַׁלּוּם דָאַהֲרָוּ עַבְד, וּקְרָא אָוֹכָה דְכְתִיב וַיַּקְחֵה אֶת הַעֲגֵל אֲשֶׁר עָשָׂו. אַבָּל מִמָּה דְכְתִיב וַיַּקְחֵה מִידָם, וְכְתִיב וַיִּצְרֵר אָתוֹ. מַחְיֵלָא דְתְּרִין אַלְיָן, אַתְּעַבֵּיד כָּלָא. כְּבִיכּוֹל הַוָה עַבְדִ לִיה, דָאִי תְּרִין אַלְיָן לֹא הַוָה, לֹא אַתְּעַבֵּיד וְלֹא נַפְקֵה לְאוֹמְנוֹתָא. אַבָּל מִאֵן גַּרְם דָאַתְּעַבֵּיד. אַיְנוֹ תְּרִין. (בְּבִכּוֹל וַיַּعֲשֵׂהוּ אֵיתָהוּ וְדָאִי עַשְׂהוּ)
בְּעוֹד דָאֵיתוּ לִקְחֵה מִידָם, אֵיתָהוּ עַבְדִי חַרְשִׁיָּהוּ, וְמַלְחֵשִׁי בְּפּוּמִיָּהוּ, וּמַשְׁכֵי רֹוחָא לְתֹתָא, מִן סְטָרָא אַחֲרָא.
וּמַשְׁכוּ תְּרִין רֹוחָין בְּחַדָּא, חַד מִן דְכָר, וְחַד מִן נַוקְבָא.
דְכָר אַתְּלַבְשֵׁ בְּדִיּוֹקְנָא דְשָׂוָר. נַוקְבָא בְּדִיּוֹקְנָא

דְּחַמּוֹר, תְּרוּווִיהוּ הַוּ כְּלִילֵן פְּחַדָּא. אֲמַאי תְּרִין אַלְיַן. אֲלָא שׂוֹר הָא אַתְּמָר. חַמּוֹר אַמְּמָא. בְּגַיִן דְּחַרְשֵׁין אַלְיַן. דְּמַצְּרָאִי, פְּתִיבָּהּוּ, (יחזקאל כב) אֲשֶׁר בְּשֶׁר חַמּוֹרִים בְּשֶׁרֶם. וְעַל דָּא, כֵּל אַיְנוֹן דִּיְשְׂרָאֵל דְּמִיתָּו, אַתְּחַבְּרוּ בְּהַדִּיְהוּ בְּלִבְהָזָן. וּבְגַיִן דְּהַוּ תְּרִין דִּיְקָנִין, פְּתִיבָּא אַלְהָיָה יִשְׂרָאֵל, וְלֹא פְּתִיבָּזָה, אֲלָא אַלְהָיָה, תְּרִין הַוּ בְּחַדָּא, אֲשֶׁר הַעֲלוֹךְ מְאֻרְצֵן מְצָרִים. הַעֲלוֹךְ וְלֹא הַעֲלוֹךְ פְּתִיבָּא.

(שמות לט) וַיַּעֲשֵׂה עָגֵל מִסְכָּה וַיֹּאמֶר וְלֹא כְּתִיב,
אֲלָא וַיֹּאמֶר, דָּאַהֲרֹן לֹא אָמֶר מַדִּי. תְּגִינָּן, (ויקרא ע"ט
ע"א) מֵאָה וָעֶשֶׂרִים וָחָמֵשׁ קָנְטָרִין הַוּ בַּיְהָ. הַיְדָ פְּתִיבָּה וַיִּקְחֵ
מִדְּם, וּכְיִבְּדֵם הַוּ כֵּל אַלְיַן קָנְטָרִין. אֲלָא מְבָלָלָא
דָּאַיְנוֹן קָנְטָרִין גַּטְלוּ מְלִי יִדְיָהָו. וְהַהּוּא זְעִיר, אָסְתָּלָק
עַל כֵּלָא, פְּאַיְלוּ הַוּהָ כֵּלָא בִּידָיָהָו.

תָּא חֹזֵי, מָה כְּתִיב וַיַּרְא אַהֲרֹן וַיִּבְנֵן מִזְבֵּחַ לִפְנֵיו. אֵי
חַסִּידָא קָדִישָׁא, כִּמָּה רְעוּתָה הַוּהָ לְטָבָה, וְלֹא יִדְעָת
לְאָסְתָּמָרָא. כִּיּוֹן דָּאַרְמִי לִיהְ בְּנוֹרָא, אַתְּתַקְפֵּחַ חִילָּא
דְּסֶטֶרֶא אַחֲרָא תִּמְןָ בְּנוֹרָא, וְנִפְקֵד (ד"ג קצ"ג נ"א) דִּיְקָנָא דְּשׂוֹר,
כִּמָּה דָּאַתְּמָר בְּתְּרִין מִשְׁיכִין דְּסֶטֶרֶא אַחֲרָא. מִיד וַיַּרְא
אַהֲרֹן. מַהְיוֹ וַיַּרְא אַהֲרֹן. חַמָּא דְּסֶטֶרֶא אַחֲרָא אַתְּתַקְפֵּת,
מִיד וַיִּבְנֵן מִזְבֵּחַ לִפְנֵיו, דָּאַלְמָלָא דָּאַקְדִּים וּבְנָה מִזְבֵּחַ
דָּא, עַלְמָא אַתְּהָדֵר לְחַרְבָּנָא.

לִלְסֻטִים דְהוֹהָנָה נְפִיק לְקַפְחָא וְלִקְטָלָא בְּגַיְנָשָׁא, חַמָּא
לְגִיּוֹנָא דְמַלְכָא, דְהַהוָא לִסְטִים נְפִיק בְּחִילָא
תַּקְיִיף מֵה עֲבָד הַהוָא לְגִיּוֹנָא, אַשְׁתָּדָל בְּהַדִּי מַלְכָא
לְנְפִיקָא בְּאַרְחָא. וּמְשִׁיךְ לֵיהּ הַהוָא לְגִיּוֹנָא בְּהַהוָא אַרְחָא,
עַד דְּאַזִּיל הַהוָא לִסְטִים בְּהַהוָא אַרְחָא, חַמָּא דְיַוְקָנָא
דְמַלְכָא קָאִים קַמְיָה, כִּיּוֹן דְחַמָּא לֵיהּ לְמַלְכָא דְהַהוָא אַזִּיל
קַמְיָה בְּאַרְחָא, מִיד גְּרַתָּע וְאַהֲדָר לְאַחֲרָא.

כֵּךְ וַיַּרְא אַהֲרֹן דָּسְטָר אַחֲרָא אַתְקָה, אַחֲיד בְּאָסוּוֹתָא,
וְאַתְקִיף בְּסֶטֶר קְדוֹשָׁה וְשִׁוִּי לֵיהּ קַמְיָה. כִּיּוֹן דְחַמָּא
סֶטֶר אֲבִישָׁא דְיַוְקָנָא דְמַלְכָא קָאִים קַמְיָה, מִיד אַהֲדָר
לְאַחֲרָא, וְאַתְחַלֵּשׁ תַּקְפִּיה וְחִילִיה, דְהָא אַתְתָקָה, (מִיד וַיַּבְנֵן
מוֹעֵב לְפָנָיו) וְמִזְבֵּחַ דָא אַתְגָּבָר, וְאַתְחַלֵּשׁ סֶטֶר אַחֲרָא.

תָא חִזֵּי מֵה כְּתִיב (שמות לו) וַיַּקְרֵא אַהֲרֹן וַיֹּאמֶר חָג לֵיִי
מַחְרָה. חָג לֵיִי, וְלֹא לְעַגֵּל. וְלִסְטָר קְדוֹשָׁה עֲבָד,
וְלִסְטָר קְדוֹשָׁה קָרָא וְאָמַר. וְדָא אָסּוֹתָא אַקְדִּים,
דְאַלְמַלְיא דְעַבְדָדָא, לֹא קָאִים עַלְמָא עַל קִיּוּמָה, וְעַם
כָּל דָא, לֹא שְׁכִיךְ רְוִגּוֹנִיה מֵאַהֲרֹן, אָף עַל גַּב דָלָא
אַתְכּוֹן לְבִישׁ.

אָמַר לֵיהּ קִידְשָׁא בָּרוּךְ הוּא, אַהֲרֹן, תְּרֵין חַרְשֵׁין אַלְיִין
מְשֻׁכוֹ לְךָ לְמַה דְבָעוֹ. חִיִּיךְ, תְּרֵין בְּגַה יְפָלוֹן, וְעַל
חוּבָא דָא יַתְפִּסְקוֹן (ס"א וּבְחוּבָא דָא יַתְפִּסְעוֹ) הַדָּא הוּא דְכִתְבִּיב,

(דברים ט) **וּבְאַהֲרֹן** הַתְּאֵנָה יי' מִאֵד לְהַשְׁמִידוֹ. מַאי
לְהַשְׁמִידוֹ. אַלְיִין בְּנוֹי, כַּמָּה דָאָת אָמֶר (עמוס ב) וְאַשְׁמִיד
פְּרִיוֹ מִמְּעָל, דְּפֶרֶר דָּבָר נְשָׁבֵבָן אַיְפוֹן.

תֵּא חֹזֵי, אַהֲרֹן שָׂוֵי לֵיהּ לְהַהְוָא מִזְבֵּחַ לִפְנֵי, וּעֲגָלָא תֵּבָ
לְאַחֲרָא. בְּנוֹי שָׂוֵי לְסֶטֶר אַחֲרָא לִפְנֵי, וּסֶטֶר
קְדוּשָׁה אַחֲרָא לְאַחֲרָא, דְכַתִּיב, (ויקרא י) וַיַּקְרִיבּוּ לִפְנֵי יי',
לִפְנֵי יי' שָׂוֵג. אַתְּפָסוּ בְּחוּבָה דָא.

אַהֲרֹן חָשַׁב, דְבִין פְּקַד יִתְיִי מֹשֶׁה, וְעַל דָא הַהְוָא מִזְבֵּחַ
לְאַסְטִיר לֵיהּ מֹשֶׁה, דְאַיְלוֹתָה כַּמָּה דְחַשְׁבִּין בְּנֵי
בְּנָשָׁא, מַלְהָ קְדֻמָּה דְאַבְעֵי לְמֹשֶׁה, לְבַתְּצָא לְהַהְוָא מִזְבֵּחַ
אַצְטְּרִיךְ, כַּמָּה דְגַבְּיִ עַדּוּ עַל מִזְבֵּחַ דְבִית אֵל, וְגַבּוֹאַתִּיהָ
עַל הַהְוָא מִזְבֵּחַ הָוָה. אַבְלָה הַכָּא מַלְהָ אַחֲרָא הָוָה כַּמָּה
דְאַתְּמָר. וּכְתִיב, וַיַּקְרִיב, אַת הַעֲגָל אֲשֶׁר עָשָׂו, וְלֹא כְתִיב
וַיַּגְתֵּץ אֶת הַמִּזְבֵּחַ.

תֵּא חֹזֵי וַיַּקְרִיב אַהֲרֹן. אַכְרִיוֹן אֵינוֹ בְּקָלָא וְאָמֶר. כְתִיב
הַכָּא וַיַּקְרִיב וַיֹּאמֶר, וּכְתִיב בְּיוֹנָה (יונה ג) וַיַּקְרִיב
וַיֹּאמֶר, מָה לְהַלֵּן פְּרִיוֹן לְדִינָא, אָוֹף הַכָּא פְּרִיוֹן לְדִינָא.
חַג לִי' מַחְרָה, נָבֵי נְבוֹאָה בְּהַהְוָא רֹוחַ דְמִזְבֵּחַ, דְזֹמִין דִינָא
לְשָׁרִיא עַלְיִיהָו. חַג לִי', לְמַעַבֵּד בְּכוֹ דִינָא.

וְתִלְתָּה דִינָין הָוּ, חד, וַיְגַוֵּף יי' אֶת הָעָם. וְחַד, בְּנֵי לוֹי.
וְחַד, דְאַשְׁקֵי לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל. וְהִיְנוּ חַג דְבָנֵי לוֹי.

לֵיִי, הַוְיִגּוֹף יִיְיַי. מַחְרָה, דָאֲשָׁקִי לֹזֶן מִשָּׁה. וּבֵיתוֹ בְּהַהוּא לִילִיא, וְלִמְחָר אֲשַׁתְכָחוּ בְּפִיחֵין וּמִתְיַן. וְאַיִלּוֹן מִיְין הַוּמָכְשָׁפְשִׁין בְּמַעַיְהוֹן כָּל לִילִיא, וּבְצְפָרָא אֲשַׁתְכָחוּ מִתְיַן, וְעַל דָא חָג לִיִי מַחְרָה. וּכָל אָסּוֹתָא דְעַבְדָ אַהֲרֹן, בְּגִינַן דְכַתִּיב וַיַּבְנֵן מִזְבֵחַ לִפְנֵיו.

תָא חִזּוּי, (ההוּא מִזְבֵחַ דְקֹדְשָׁה הַהָה) דְכַתִּיב וַיַּרְא אֶת הָעֲגָל וּמְחֻלּוֹת, וְאֶלְיוֹן מִזְבֵחַ לֹא בְּתִיב. דְהָא אַהֲרֹן מִבְּדָע הַוּה יָדַע, דְכַתִּיב, (שְׁמוֹת כט) זְבַח לְאֱלֹהִים יְחִרְם בְּלִתִי לִיִי לְבָדָו, וְדָאֵי אֲשַׁתְזִיב אַהֲרֹן בְּעִיטָא טְבָא דְדָבָר לִנְפְשִׁיה, וְכָלָא בְּרֻעּוֹתָא שְׁלִימַטָב, דָלָא אַתְכּוֹין לִבְישׁ.

אָמַר לֵיה רַבִּי אַלְעֹזֶר, אָבָא וְדָאֵי הַכִּי הַוּה, וַיִּשְׂרָאֵל לֹא הַוּה. אָבָל יְרִבּוּם דְעַבְדָ עֲגָלִין, הָא יִשְׂרָאֵל הַוּה, וְעֲגָל עַבְדוּ. אָמַר לֵיה וְדָאֵי, וְאוֹקְמוֹתָה, אָבָל יְרִבּוּם חַטָא וְהַחְטִיאָה, וְלֹאֹו כִּמָה דְאָמְרוּ. דָוְדָא חֹבָא בִּישָׁא עַבְדָ וּבְמַלְכּוֹת חַטָא.

אָמַר יְרִבּוּם, וְדָאֵי יְדַעְנָא דְהָא סְטָר קְדוּשָׁה לֹא שְׁרִיא, אָלָא בְּלִבְאָה דָכָל עַלְמָא, וְדָא יְרוֹשָׁלָם. אָנוֹא לֹא יִכְילֵנָא לְאַמְשָׁכָא לְהַהוּא סְטָר הַכָא, מֵה אַעֲבִיד. מִיד (מלכים א יט) וַיַּוְעַץ הַמֶּלֶךְ וַיַּעֲשֵׂה וְגוּ. נִטְלָעִיטָא בִּישָׁא, אָמַר הָא (דף קצ"ג ע"ב) סְטָרָא אַחֲרָא, דָאַתְמַשְׁכָא מִיד לְכָל אַתְרָא. וְכָל שְׁכַנְתָא בָּאַרְעָא דָא, דָתְיַאֲוַתְתִיה לְאַשְׁרָא בְּגִוִיה, אָבָל לֹא יִכְלָא לְאַתְלַבְשָׁא אָלָא בְּדִיּוֹקְנָא דְשָׂור.

תְּרֵין עֲגָלִים אֲמָאי. אלא אמר יְרֻבָּעַם, (ס"א במצרים ובמצרים) בשר
בְּמַדְבָּרָא הוּא אִינּוֹן חֶרְשִׁין, דְכַתִּיב, (יחזקאל כג) בשר
חַמּוֹרִים בְּשָׂרָם. (ס"א לא איננו מצרים אלא) הַכָּא, אִינּוֹן תְּרֵין רֹוחִין
בַּיְשִׁין, יַתְלַבְּשׁוּ פְּדַקָּא חֹוי לֹזַן, דְכַר וּנוֹקְבָּא אִינּוֹן. דְכַר
הַוָּה בְּבֵית אַל, וּנוֹקְבָּא הַוָּת בְּדַן. וּמְגֹזְדֵּה דְכַתִּיב, (משל ה)
נְפַת תְּטִפְנָה שְׁפַתִּי זָרָה, אַתְּמַשְׁכוּ יִשְׂרָאֵל אֶבְתָּרָה יִתְיר,
דְכַתִּיב וַיַּלְכְּוּ הַעַם לִפְנֵי הָאֶחָד עַד דָן. וּבְגִין כֵּךְ תְּרֵין
עֲגָלִין הוּוּ. וּמְשִׁיךְ לֹזַן יְרֻבָּעַם בָּאָרָעָא קָדִישָׁא, וְהַוָּה
חוֹבָא עַלְיהָ וְעַל יִשְׂרָאֵל, וּמִנָּעַ בְּרָכָא מִן עַלְמָא. וְעַלְיהָ
כְּתִיב (משל כה) גּוֹזֵל אָבִיו וְאָמוֹ וְגַוּ.

וְעַל דָא הוּוּ עֲגָלִין, דָהָא לְבוֹשָׁא קָדְמָה דְמַתְלָבֵשׁ
סְטָרָא אַחֲרָא שׂוֹר אִיהָו, (קצ"א ע"א) בִּמְהָ דְאַתְמָר. וְאֵי
תִימָא אֲמָאי אִיהָו עֲגָל וְלֹא שׂוֹר. אֶלָא וְדָאי כֵּךְ אַתְחֹזֵי,
וְכֵן בְּכָל סְטָרִין, שִׁירּוֹתָא דְלְבוֹשָׁא זוֹטָא אִיהָו, וְהָא
אוֹקִימָנוּ.

וְעַל דָא בְּנֵי רְחִימָאי, כִּיּוֹן דְאָלָהִים בְּעוֹ, וּבְסָטָר
דְאָלָהִים אַתְבָּנִי עַזְבָּדָא, אָלָהִים קָדִישָׁא, אִימָא,
דְאַחֲידָת תְּדִיר בְּדַרְוָעָא דְמַלְפָא, וּסְלִיקָת רְצֹועָה, לֹא
הַוָּת תִּמְןָ, וְאַצְטָרִיךְ לִיה לְמַשָּׁה לְמַהְוִי תִּמְןָ בָּאַתְרָהָא,
כִּיּוֹן דְאַנְקִיד לִיה קְוִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אַסְתָּפֵל.

תְּלַת זְמָנִין אַגְּקִיד לִיה, אֵי מִשָּׁה רַעִיא מְהִימָּנוּ, בִּמְהָ

חילך תקיף, כמה גבורתך רב, תלת ז מבין אנקייד ליה,
דכתיב ועתה הביחה לי היא חד. ויחר אפי בהם ואכלם,
היא תריין. ואעשה אותה לגווי גדול, היא תלת. חכמתא
דמשה בתלת נקודין אלין. אחיד בדרועיה ימינה, לקלבל
הביבחא לי. אחיד בדרועיה שמאלא, לקלבל ויחר אפי
ביהם ואכלם. אתהבק בגופא דמלפא, לקלבל ואעשה
אותך לגווי גדול. ובך אתהבק בגופא, תריין דרוועין
מיטרא דא ומיטרא דא, לא יכיל לאתגעגעא ליטרא
בעלמא. דא הוּי חכמתא דמשה, (ס"א דבמילוי) דמייני נקודין
דמלפא ידע בכל חד מבייהו, באן אחר יתקה,
ובחכמתא עבד.

אתה רבי אלעזר וחבריא, ונשקי ידו. הוּה תמן רבי
אבא, אמר, אלמלי לא אתהנא לעלמא אלא
למשמע דא, די לנו. בכיה ואמר, ווי רבי, כד תשטלך
מעלמא, מאן ינבר ויגלי בהורין דאוריתא. מלאה דא,
בחשכა אתטמר עד השטא, דנפק מתמן, והא נהיר עד
רום רקיע, ובברסיא דמלפא רשים, וקידשא בריך
הוא חדי השטא בהאי מלאה. וכמה חדו על חדו, אטוסף
מקומי מלפא קדיישא. מאן יתער ملي דחכמתא בעלמא
דין בוטה.

תא חזי, עד לא חטא אדם, הוּה סליק וקאים (בראשית נ"ב

ע"ב) בְּחִכָּמָה דְּנֹהֵרְיוֹ עַלְּאָה, וְלֹא הוּא מַתְפֵרֶשׂ מֵאִילְנָא דְּחִיִּי. כִּיּוֹן דָּאָסָגִי תִּיאָוְבְּתָא לְמַבְדָּע, וְלַבְּחַתָּא לְתַתָּא, אֲתִמְשִׁיךְ אֲבַתְּרִיְהוּ, עַד דָּאָתְפֵרֶשׂ מֵאִילְנָא דְּחִיִּי, וַיַּדְעַ רָע וְשַׁבָּק טוֹב. וְעַל דָּא בְּתִיב, (תְּהִלִּים ח) כִּי לֹא אֵל חַפְזִ רְשֻׁע אַתָּה לֹא יָגַרְךְ רָע, מִאן דָּאָתְמַשֵּׁךְ בְּרָע, לִית לֵיהּ דַיּוֹרָא עִם אִילְנָא דְּחִיִּי. וְעַד לֹא חֲטָאוֹן, הֵוו שְׁמַעַין קָלָא מַלְעִילָא, וַיַּדְעַיִן חַכְמָתָא עַלְּאָה, וְלֹא דְּחַלְיִ. כִּיּוֹן דְּחַטָּאוֹן, אֲפִילּוּ קָלָא דְּלִתְתָּא, לֹא הוּוּ יְכַלֵּין לְמַיְקָם בֵּיהּ. כְּגַוּנוֹןָ דָא, עַד לֹא חָאָבוּ יִשְׂרָאֵל, בְּשַׁעַתָּא דְּקִיְמָוִי יִשְׂרָאֵל עַל טוֹרָא דְּסִינִי, אֲתַעֲבָר מִפְּיָהּוּ זִוְּהָמָא דְּהָאִי חֹוִיא, דְּהָא כְּדַיִן בְּטוּל יִצְרָא הָרָע הֵוו מַעַלְמָא, וְדַחְוֵ לֵיהּ מִפְּיָהּוּ. וּכְדַיִן אֲתָאָהִדוּ בְּאִילְנָא דְּחִיִּי, וּסְלִיקִי לְעִילָא, וְלֹא בְּחַתָּו לְתַתָּא. כְּדַיִן הוּוּ יַדְעַיִן, וְהָוּ חַמְאָן, אֲסְפְּקָלְרִיאָן עַלְאָין, וְאַתְּבָהָרָן עִינְבִּיהּוּ, וְחַדָּאָן לְמַבְדָּע וְלִמְשָׁמָע. וּכְדַיִן חָגָר לוֹזָן קִידְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, חָגִירָן דָּאָתוֹן דְּשָׁמָא קְדִישָׁא, דְּלֹא יְכַל לְשַׁלְּטָה עַלְיָהּוּ הָאִי חֹוִיא, וְלֹא יִסְאָב לוֹזָן כְּדַבְקָדְמִיתָא.

כִּיּוֹן דְּחַטָּו בְּעַגְלָא, אֲתַעֲבָרוּ מִפְּיָהּוּ כָּל אַיְפָוּן דְּרָגִין, וּנְהֹורִין עַלְאָין, וְאֲתַעֲבָר מִפְּיָהּוּ חָגִירָוּ מַזְיִינִין, דָּאֲתַעֲטָרוּ מִשָּׁמָא קְדִישָׁא עַלְאָה, וְאֲמִשְׁיכָוּ עַלְיָהּוּ חֹוִיא

בִּישָׁא כְּמֶלֶךְ מִין, וְגַרְימָיו מוֹתָא לְכָל עַלְמָא. וְלֹבֶתֶר מָה
בְּתִיבָּה. וַיַּרְא אַהֲרֹן וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מֹשֶׁה וְהַגָּה (ד"ב קצ"ג
ע"א) קָרְנוֹן עֹזֶר פָּנָיו וַיַּרְאוּ מִגְשָׁת אַלְיוֹ.

תֵּא חֹזֵי, מָה בְּתִיבָּה בְּקָדְמִיתָא, (שמות ד) וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת
הַיד הַגְּדוֹלָה, וְכֹלְהָו חַמְאוֹן זָהָרִין עַלְאַיִן, אֶת גַּתְהָרִין
בְּאַסְפְּקָלְרִיא דְגַתְהָרָא, דְכַתִּיב, (שמות ב) וְכָל הָעָם רֹאִים אֶת
הַקּוֹלוֹת. וְעַל יִמְאָה, הוּוּ חַמְאוֹן וְלֹא דְחַלְיָן, דְכַתִּיב זֶה אַלְיָ
וְאַגְּנוֹהָי, לְבַתֵּר דְחַטְיוֹ, פָּנֵי הַסְּרוּסָר לֹא הוּוּ יְכַלִּי לְמַחְמִי.
מָה בְּתִיבָּה, וַיַּרְאוּ מִגְשָׁת אַלְיוֹ.

וְתֵּא חֹזֵי, מָה בְּתִיבָּה בְּהָו (שמות לג) וַיַּתְגַּלְוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת
עֲדִים (ע"ג ע"ב) מִתְּרַבָּר, דְאַתְעַבְרוּ מִפְּנֵיהֶן, אִינְוֹן
מִזְיִינִין דְאַתְחַבְרוּ בְּהָו בְּטוֹרָא דְסִינִי, בְּגַיְן דָּלָא יְשַׁלּוֹת
בְּהָו הַהוּא חֹוִיא בִּישָׁא, כִּיּוֹן דְאַתְעַבְרָר מִפְּנֵיהֶן, מָה בְּתִיבָּה,
וּמֹשֶׁה (רל"ו) יַקְחֵח אֶת הַאֲהָל וְנַטֵּה לוֹ מְחוֹזָץ לְמַחְנָה הַרְחָקָה
מִן הַמְּחָנָה. אָמֵר רַבִּי אַלְעֹזֶר, מַאי הַאִי קָרָא לְגַבֵּי הַאִי.
אַלְאָ, כִּיּוֹן דִּידָע מֹשֶׁה, דְאַתְעַבְרוּ מִפְּנֵיהֶן דְיִשְׂרָאֵל אִינְוֹן
זַיְינִין עַלְאַיִן, אָמֵר, הָא וְדָא מִפְּאָן וְלֹהֲלָא, חֹוִיא
בִּישָׁא יִיְתֵי לְדִיְרָא בִּינֵיהֶן, וְאֵי יְקוּם מִקְדְּשָׁא הַכָּא
בִּינֵיהֶן יִסְתָּאֵב, מִיד וּמֹשֶׁה יַקְחֵח אֶת הַאֲהָל וְנַטֵּה לוֹ מְחוֹזָץ
לְמַחְנָה הַרְחָקָה מִן הַמְּחָנָה. בְּגַיְן דְּחַמָּא מֹשֶׁה, דְהָא כְּדַיִן
יְשַׁלּוֹט חֹוִיא בִּישָׁא, מָה דָלָא הוּה מִקְדָּמָת דְגָא.

וְקָרָא לֹא אַهֲל מַעַד, וּכְיֵלָא הָוֶה בִּקְדֻמִּתָּא אַהֲל מַעַד.
 אַלְאָ, בִּקְדֻמִּתָּא אַהֲל סְתִמ, הָשְׂתָא אַהֲל מַעַד.
 מַאי מַעַד. רַבִּי אַלְעֹזֶר אָמַר לְטַב, רַבִּי אָבָא אָמַר לְבִיש,
 רַבִּי אַלְעֹזֶר אָמַר לְטַב, מַה מַעַד דָאִיהוּ יוֹם חֲרוֹה
 דְסִיחָרָא, דְאִיתוֹסְפָא בֵּיה קָדוֹשָׁה, לֹא שְׁלַטָּא בָּה
 פְגִימָוָתָא, אוֹפֵה הַכָּא קָרֵי לֵיה בְשָׁמָא דָא, לְאַחֲזָה דָהָא
 אַתְּרָחִיק מִבִּינִיָּהוּ, וְלֹא אַתְּפָגִים, וְעַל דָא וְקָרָא לֹא אַהֲל
 מַעַד בְּתִיב.

וְרַבִּי אָבָא אָמַר לְבִיש, דָהָא בִּקְדֻמִּתָּא הָוֶה אַהֲל סְתִמ,
 כִּמֵּה דָאת אָמַר (ישעיה לו) אַהֲל בֵּל יָצַע בֵּל יְסַע
 יַתְדֹּתֵיו לְגַצָּח. וְהָשְׂתָא אַהֲל מַעַד. בִּקְדֻמִּתָּא, לְמַיְהָב
 חַיִין אַרְוַבָּין לְעַלְמִין, דָלָא יְשַׁלּוֹט בְּהָוָי מַוְתָּא. מִכְאָן
 לְהַלְאָה אַהֲל מַעַד, כִּמֵּה דָאת אָמַר (איוב לו) וּבֵית מַעַד
 לְכָל חַי, הָשְׂתָא, אַתְּיִהֵיב בֵּיה זָמָנָא וְחַיִין קָצָובָין
 לְעַלְמָא. בִּקְדֻמִּתָּא לֹא אַתְּפָגִים, וְהָשְׂתָא אַתְּפָגִים.
 בִּקְדֻמִּתָּא חַבְרוֹתָא וּזְוֹגָא לְסָהָרָא בְשָׁמָשָׁא, דָלָא יַעֲדוֹן.
 הָשְׂתָא אַהֲל מַעַד, זְוֹגָא דְלֵהוֹן מִזְמָן לְזָמָן, וּבְגִין כֵּה
 וְקָרָא לֹא אַהֲל מַעַד, מַה דָּלָא הָוֶה קָוְדָם.

רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָוֶה יַתְּבִיב לִילִיא חַדָּא, וְלַעַד בָּאוֹרִיתָא,
 וְהָוָי יַתְּבִיב קָמִיה רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יְצָחָק וְרַבִּי יוֹסֵי.
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָא בְּתִיב וַיַּתְּבָצָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת

עדים מהר חרב. וקאמירין דגרמו מותא עלייהו, מההוא זמגא ולעילא, ושליט בהו ההוא חוויא בישא, דאעדי ליה מביהו בקדמיתא. ישראל תינח. יהושע דלא חטא, אתעדי מביה ההוא זינא עלאה דקביל עמהון בטורא דסיני, או לא.

אי תימא דלא אתעדי מביה. אי הבי, אמא מית כשר כל בני נשא. ואי תימא דאתעדי מביה, אמא. זהא לא חטא, דהא איה עם משה היה בשעתה דחבי ישראל. ואי תימא דלא קביל ההוא עטרה בטורא דסיני, כמה דקבילו ישראל. אמא.

פתח רבי שמעון אמר, (תהלים יא) כי צדיק יי' צדקות אהב ישר יחזו פנימו, האי קרא אמרוי ביה חבריא מה דאמרוי, אבל כי צדיק יי', צדיק הוא, ושמיה צדיק, ובגין כך צדקות אהב. ישר. ואיהו ישר, כמה דאת אמר (דברים לט) צדיק וישראל. ועל דא יחזו פנימו, כל בני עולם, ויתקנו ארתייהו, ומהך בארכ מישר כדקה יאות.

וთא חוויא, כה דאין קודשא בריך הוא עולם, לא הן ליה אלא לפום רובן דבני נשא. ותא חוויא, כה חב אדם באילנא דאכל מביה, גרים לההוא אילנא, דשי ביה מותא לכל עולם, וגרם פגימיו לאפרשא אתה מאבעלה, וקאים חובה דפגימיו דא בסירה, עד דקיימן

ישראל בטורא בסיני, כיון דקימנו ישראל בטורא (ד"ב קצ"ב) בסיני, את עבר ההוא פגימו בסירה, וקימא לאנhero תDIR. כיון דחובו ישראל בעגלא, תבת סירה במקדים לאותפהמא, ושלטת הויא בישא, ואחד בה, ומשיך לה לגביה, ואותפהימת.

וכד ידע משה דחובו ישראל, ואת עברו מפיהו אינון זייגין קדיישין, ידע ודאי, דהא הויא אחד בה בסירה, לא משכאה לה לגביה, ואותפהימת. כדין אפיק ליה לבך. וכיון דקימא לאותפהמא, אף על גב דיהושע קאים בעטרה זייגין דיללה, כיון דפגימו שRIA בה, ואתדרת כמה דאותפהימת בחובא אדם, לא יכול בר נש לאתקימא. בר משה, דהוה שליט בה, ומותיה הוה בستر אחרא. ועל דא לא הוה רשות בה, לקימא ליהושע תDIR, ולא לאחרא. ועל דא אהל מועד קרי ליה, דהא שRIA ביה זמן קציב, לכל עולם.

ועל דא, רוזא דמלחה, אית ימינה לעילא, ואית ימינה לחתא. אית שמאלא לעילא, ואית שמאלא לחתא. אית ימינה לעילא, בקדושה עלאה. ואית ימינה לחתא, דאייה בستر אחרא. אית שמאלא לעילא בקדושה עלאה, לאתURA רחימותא, לאתקשרא סירה, באתר קדיشا לעילא, לאתגרה.

וְאֵת שֶׁמְאֵלָא לִתְתָּא, דָאָפְרִישׁ רְחִימֹתָא דְלַעַילָא,
וְאָפְרִישׁ לְהָ מְלָאנְהָרָא בְשִׁמְשָׁא, וְלְאַתְקְרָבָא
בְהִדִּיה, וְדָא הוּא סְטָרָא דְחוּיָא בִּישָׁא. דְכֵד שֶׁמְאֵלָא דָא
דְלִתְתָּא אַתְעָרָא, כְּדֵין מְשִׁיךְ לְהָ לְסִיחָרָא, וְאָפְרִישׁ לְהָ
מְלַעַילָא, וְאֲתַחַשְׁכָתְ בְהָרָהָא, וְאֲתַדְבָּקָתְ בְחוּיָא, וְכֵדֵין
שְׁאִיבָתְ מוֹתָא לִתְתָּא, לְכָלָא דְאֲתַדְבָּקָתְ בְחוּיָא,
וְאֲתַרְחַקָתְ מְאַילְגָא דְחוּיָי, וְעַל דָא גְּרִיםְ מוֹתָא לְכָל
עַלְמָא. וְדָא הוּא כֵד אָסְתָּאָבְ מְקַדְשָׁא, עַד זְמָנָא קָצִיבָ,
דְאֲתַתְקָנָתְ סִיחָרָא, וְתַבְתָּ לְאַנְהָרָא, וְדָא הוּא אַהֲלָ מְוֹעֵד.
וְעַל דָא יְהֹשֻׁעָ לֹא מִתָּ, אַלְאָ בְעִיטָא דְגַחֵשׁ דָא,
דְקָרִיבְ וְפָגִיםְ מְשִׁכְנָא פְדַקְדִּמְיתָא. וְדָא הוּא רְזָא
דְכַתִּיבָ, (שְׁמוֹת לג) יְהֹשֻׁעָ בָן בָנָן בָעָר. דְאָפְהָ עַל גָבְ דְאִיהָ
בָעָר לִתְתָּא, לְקַבְלָא נְהָרָא, לֹא יְמִישָׁ מְתוֹךְ הַאָהָל, כִּמָה
דְאֲתַפְגִיםְ דָא, הָכִי נְמִי אֲתַפְגִיםְ דָא אָפְהָ עַל גָבְ דְזִינָא
קְדִישָׁא הָהָה לִיה, כִּיּוֹן דְאֲתַפְגִיםְ סִיחָרָא, הָכִי הוּא וְדָא
לֹא אֲשַׁתְזִיבְ בְלַחְוֹדָיְ מְגִיהָ, מִהָהוּא גּוֹנוֹא מִמְשָׁ, וְהָא
אַתְמָרָ.

וְפָאֵין אִיפָּוּן צְדִיקָיָא, דִידָעֵין רְזִין דָאָרִיִּתָּא,
וּמְתַדְבָּקִין בָהּ בָאָרִיִּתָּא, וּמְקִיְימִין קְרָא
דְכַתִּיבָ, (יהשע א) וְהָגִיתְ בּוּ יוֹם וְלִילָה וְגוּ. וְבָגִינָה יְזִפּוֹן
לְחִיִּי עַלְמָא דָאָתִי, דְכַתִּיבָ, (דברים ל) כִּי הוּא חִיִּיךְ וְאוֹרֵךְ
יְמִיךְ וְגוּ.

פרק ה' זהדר ויקהל

(שמות ל') **וַיְקֹהֶל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגַם**. רבי ח'יא פתח, (শמו אל א טו) **וַיֹּאמֶר שָׂאוֹל אֶל הַקָּנִי לְכֹה** סורו רדו וגמו. תא חוו, מה כתיב בעמלק, (শמו אל א' טו) **פָּקַדְתִּי אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה עַמְלָק לִיּוֹשָׂרָאֵל וְגַם**. וקידשא בריך הוא בכלחו קרבין דעבדו שאר עמיםין לגביהו דישראל, מא' טעמא לא אקשי קמיה, בהאי קרבא דעבד עמלק לגביהו. אלא ודאי, קרבא דעמלק היה בכל סטרין, לעילא ותתא, דהא בההוא זמנה אתתקוף חוויא בישא לעילא, ואתתקוף לחתא.

מה חוויא בישא פמיין על פרשת ארחין, אונפ הכא גמי עמלק, חוויא בישא היה לגביהו דישראל, דכמיין לון (דף קצ"ה ע"א) על פרשת ארחין, דכתיב, (শמו אל א' טו) **אֲשֶׁר שָׁם לו בְּדָרֶךְ בְּעָלוֹתוֹ מִמְצָרִים**. פמיין היה לעילא, לסבא מקדשא. וכמיין היה לחתא, לסבא לישראאל. מגלו, דכתיב (דברים כה) **אֲשֶׁר קָרַד בְּדָרֶךְ**. כתיב הכא **אֲשֶׁר קָרַד**, וכתיב ה там (דברים כט) **בַּיְהִיה בְּךָ אִישׁ אֲשֶׁר לֹא טהור מקרה ליליה**.

וְעַל ذָא בְּבָלָעָם כתיב, (במדבר כט) **וַיִּקְרֹר אֱלֹהִים אֶל בָּלָעָם**. **וַיִּקְרֹר לִישְׁנָא דְמִסְאָבָא נִקְטָה**. ואוי תימא, הא כתיב אליהם. אלא קידשא בריך הוא אזמין ליה ההוא אחר

דְּמָסָבָא, לְאַסְתָּבָא בֵּיהֶ, בְּהַהְוֹא דִּרְגָּא דָאִיהֶ אֲתַדְּבָק
לְאַסְתָּבָא בֵּיהֶ. מָה עֲבָד בְּלָעָם. אִיהֶ חָשֵׁב בְּאַיְנוֹן
קְרַבְּגַנְיָן לְסַלְקָא לְעִילָּא, מִיד זָמִין לֵיהֶ קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא
הַהְוָא אַתָּר. אָמַר לֵיהֶ הָא מַסָּאָבוֹ לְגַבְּהָ, פָּמָה דָאַתְּחַזְּיָ
לְהָ, וְעַל דָּא וַיַּקְרֵר אֱלֹהִים אֶל בְּלָעָם.

כְּגֻוּנָא דָא אָשָׁר קָרְךְ בְּדָרְךְ וְגַוּ. אַזְמִין לְגַבְּךְ הַהְוָא
חוֹיָא בִּישָׁא לְעִילָּא, לְסַאָּבָא לְהָ בְּכָל סְטְרִין.
וְאַלְמָלָא דָאַתְּחַקְּפָה מְשָׁה לְעִילָּא, וַיְהִוָּשָׁע לְתַתָּא, לֹא
יְכַילּוּ יִשְׂרָאֵל לֵיהֶ. וּבְגִינַּן כֵּה, נְטִיר קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא
הַהְוָא דְּבָבָי, לְדָרֵי דְּרִין. מַאי טָעֵמָא. בְּגִינַּן דָחַשְׁבָּ
לְאַעֲקָרָא אֶת קִיִּמָא מַאֲתְּרִיהָ. וּבְגִינַּן כֵּה פְּקַדְתִּי,
בְּפֶקְדִּיהָ, דָהָא תִּמְןָן (וַיֵּצֵא קְנִיט ע"ב) אַתְּרָמִיּוֹ רֹזָא דָאֶת קִיִּמָא
קְדִישָׁא.

תָּא חֹזֵי, מָה כְּתִיב, וַיֹּאמֶר שָׁאוֹל אֶל הַקָּנִי. מַאן קָנִי.
דָא יְתָרוֹ. וּכְיָ מַאן יְהִיב בְּגִי יְתָרוֹ הַכָּא, לְמַהְוִי
דִּיּוֹרְיָהּן בְּעַמְלִיק, וְהָא בִּירִיחּוֹ הָוֹ שְׁרִין. אֶלָּא הָא
כְּתִיב, (שופטים א) וּבְגִי קָנִי חַתְּנָן מְשָׁה עַלְוָה מְעִיר הַתְּמִרִים
אֶת בְּגִי יְהִדָּה מִדָּבֵר יְהִדָּה וְגַוּ. וּכְדָעַלְוָה מַתְּמָן, שְׁרוֹ
בְּתִחוֹמָא דְּעַמְלִיק, עַד הַהְוָא זָמָנָא דָאַתָּא שָׁאוֹל מִלְּפָא,
דְּכַתִּיב וַיַּסֵּר קָנִי מַתְּוֹךְ עַמְלִיק.

בְּגִינַּן דָהָא בְּזָמָנָא דְּחַיִּיבִיא אֲשַׁתְּכָחָי, (נ"א אַתְּעַנְשׂוּ) אַיְנוֹן